

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE KALKTUIN

(The Chalk Garden)

door

1880

Enid Bagnold

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1999
Nr. 1160

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste NEGEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens bvba
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens bvba worden gestuurd.

Enkele dagen voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteursrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

TARIEFCODE A1

© 1980 Toneelfonds J. Janssens/Enid Bagnold

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

R O L V E R D E L I N G
*****

TWEEDE SOLLICITANTE

LAUREL

MEJ. MADRIGAL

DR. MAITLAND

DERDE SOLLICITANTE

MAUGHAM

EEN VERPLEEGSTER

OLIVIA

DE RECHTER

7 DAMES - 2 HEREN

*****

1880

*****

EERSTE BEDRIJF

INTERIEUR. Een zitkamer die ook gebruikt wordt om er te lunchen . (waarschijnlijk zijn de meubels in de eetkamer bedekt met stoflakens)

HET LAND. Kalk en krijt-grond. Een dorp vlakbij zee. Aan de kamer ziet men dat het een buitenhuis is - het ademy kracht en beschaving - en ook voelt men dat de kamer veel gebruikt wordt. ALS HET DOEK OPGAAT zien we vier stoelen, die neergezet zijn alsof er een vergadering plaats zal vinden of een bespreking. Drie stoelen zijn onbezet. Op de vierde stoel zit MEJUFFROU MADRIGAL. Ze is een raadselachtige, beheerste vrouw, smaakvol en sober gekleed - met mooie ogen die de blik hebben van een hooghartige roofvogel; de stille blik van een arënd rustend op een rots. Een seconde nadat het doek op is, gaat deur LINKS open en MAITLAND (in een wit linnen stofjas) laat de TWEEDE SOLLICITANTE binnen. Ze is een klein, vlug dametje die binnen komt lopen als een vogel over een grasveld, vlug stil staat, verder trippelt naar C. MAITLAND doet deur dicht en verdwijnt.

Ze maakt een kleine nerveuze buiging, en gaat op één stoel verder dan MADRIGAL zitten (dus een stoel tussen MADRIGAL en haar blijft leeg) MADRIGAL kijkt niet om zich heen.

TWEEDE SOLLICITANTE. Heerlijk winderig weer....

(Het meisje Laurel komt uit de tuin binnen, ze heeft een boek bij zich en gaat over D.C. Ze is zestien jaar, heeft een wit linnen broek aan, de pijpen opgerold, een open shirt en ze draagt een enorme, er-niet-bijpassende hoeveelheid juwelen. Ze observeert de sollicitanten met een kalme, peinzende, starende uitdrukking in haar ogen). (Na een pauze die bijne beledigend wordt zo lang houdt ze het vol) :

LAUREL. Komen jullie je allebei voorstellen ?

TWEEDE SOLL. Ik solliciteer naar de betrekking.

LAUREL. M'n grootmeeder heeft honderd en zeven brieven gehad (stilte) Ik bedoel op de advertentie.

TWEEDE SOLL. (staat op, innemend) Bent U de jongedame - die gezelschap nodig heeft ? (wil haar gunstig stemmen, steekt een klein weifelend handje uit)

LAUREL. Ik geef nooit 'n hand. 't Is zo dierlijk. (Dametje zakt

terug op laatste stoel) Dus één van jullie tweeën gaat op me passen. We dachten dat er vier zouden komen - mijn grootmoeder heeft op vier brieven geantwoord. En nou zijn er maar twee, waarvan ze kan kiezen.

(gaat over L. achter stoelen naar L. van Tweede sollicitante)
TWEEDE SOLL. (angstig-bezorgd, leunt naar Laurel toe) Froebel-opleiding. Lang geleden. Maar Froebel-opleiding. en GEDULD.

LAUREL. Zoudt U ook geduld met mij hebben ?

TWEEDE SOLL. Ik hou zo van jonge mensen.

LAUREL. (over R. naar C.) Ik steek dingen in brand. Ik mag nooit alleen zijn, behalve in de tuin.

TWEEDE SOLL. (wat verward) Heerlijk weer voor de tuin. (gaat dapper door) In de advertentie stond "handenarbeid". Ik ben er handig. Ik vind 't heerlijk om mooie dingen te maken.

(bescheiden)

Bijvoorbeeld- kun JIJ 'n lampekap maken ?

LAUREL. Alle lampekappen hiér zijn al gemaakt. (gaat naar R. en zet boek weg in nis in R. muur boven schrijftafel)

TWEEDE SOLL. Vertel me es, liefje, waar bestaat de familie uit ?

LAUREL. (over L. naar achter C. leunstoel)

M'n grootmoeder. Mij. En Maitland. En die vreselijke oude man boven. En z'n verpleegster.

TWEEDE SOLL. (ontzet) Je grootvader ?

LAUREL. (komt D.S. naar L. van leunstoel) Mijnheer Pinkbell is onze knecht geweest. Nou heeft hij 'n beroerte.

TWEEDE SOLL. Wie was dat dan ?

LAUREL. (zit op midden leunstoel) Dat was Maitland. Hij heeft 'n kruideniersjas aan. Mijnheer Pinkbell droeg natuurlijk altijd 'n zwaarte jas en hij had er 'n tweede knecht bij.

TWEEDE SOLL. Is er niet meer personeel ?

LAUREL. Och, wij' zijn rijk ! Dat we maar een knecht hebben komt door grootmoeders nieuwe levenstheorie. Ze zegt dat je de ware aanhankelijkheid alleen van iemand krijgt die zich dood moet werken en die niemand naast zich heeft.

TWEEDE SOLL. Heb je geen moeder ?

LAUREL. (staat op, gaat naar C.) M'n moeder is hertrouwd. Ze is uit LIEFDE getrouwd. Daardoor heb ik de typische puber-afkeer van haar gekregen. U vindt mijn geval zo goed als helemaal bij

Freud. M'n grootmoeder zal 't U uitleggen.

TWEEDE SOLL. En waar is je vader ?

LAUREL. (gaat L. over, achter stoelen) M'n vader heeft zich met 'n pistool van kant gemaakt, toen ik twaalf was. (leunt over stoel naar Tweede soll.) Ik was in de kamer. (draait zich direkt naar Madrigal om) En wat zijn Uw bevoegdheden ?

MADRIGAL. (slaat een ijskoude blik op haar) Ik verkies op je grootmoeder te wachten.

LAUREL. (gefascineerd door dit antwoord) Bent U Iers ?

MADRIGAL. Ik ben in Barbados geboren.

LAUREL. Waar woont U ?

MADRIGAL. Op m'n kamer.

LAUREL. Ik ben dol op schilderen. Kunt U schilderen ?

MADRIGAL. Wat ik niet kan is veel langer wachten.

LAUREL. (gaat over R. naar midden toneel)

Oh, ze komt wel. Granloo, komt, hoor ! Ze is in de tuin aan 't werken. Ze is 'n echte tuinman maar er wil niks groeien.

(Maitland komt uit de hal)

MAITLAND. Wat doe jij met de kettingen van mevrouw ? Geef hier. (over naar haar, neemt de kettingen, doet ze in zijn zak) Jij bent boven geweest en ik dacht dat je goed en wel in de tuin zat. Vooruit !

(duwt haar naar achter en de tuin in)

Ik heb daar wat hout opgestapeld. Als ik straks tijd heb mag jij 't aansteken.

(Maitland af met haar tuin in)

TWEEDE SOLL. Gelooft U dat 't allemaal waar is ?

MADRIGAL. Zeer onwaarschijnlijk.

DERDE SOLL. (een verlepte schoonheid, zeilt naar binnen uit de hal en gaat over naar M. terwijl Mailand terugkomt uit tuin)

MAITLAND. (gaat voor over naar R. van derde soll.)

Wie heeft U binnen gelaten ?

DERDE SOLL. De voordeur stond wijd-open zo inviterend. (gaat R. over voor leunstoel)

MAITLAND. Hebt U een brief ontvangen ?

DERDE SOLL. Als ik geen brief had gekregen was ik niet gekomen, lieverd. (wendt zich naar Maitland en zwaait met de brief) Bent U de butler ?

MAITLAND. Ja.

DERDE SOLL. Wat 'n verschil met vroeger. In mijn tijd hoorden butlers geen witte jassen te dragen. (gaat over R. naar schrijftafel) (Pakt een brief op en bekijkt hem) 'n Overblijfsel uit het koloniale tijdperk.

MAITLAND. (gaat haar achterna) Wilt U gaan zitten, alstublieft ?

DERDE SOLL. (leest brief terug, gaat naar buiten) Tja, in die dagen roemde men nog mijn charmes. (tegen andere sollicitanten terwijl ze voor hen langs komt) Goedemorgen.

(tegen Maitland terwijl ze naar achter gaat. Links van tafel)
Zijn hier heren in huis ?

MAITLAND. (gaat naar midden, stijfjes) Ik mag U geen inlichtingen geven.

DERDE SOLL. U hoeft alleen maar te knikken. (achter midden van de tafel die voor links staat)

Rubber handschoenen....nicotine tegen luizen...Staat jouw mevrouw aan 't begin van de maatschappelijke ladder of aan het eind? (tegen Wadrigal, vertrouwelijk) Men kan niet voorzichtig genoeg zijn.

Maitland. (boos) Mevrouw St. Maugham heeft 'n huis in London, Belgrave Square.

DERDE SOLL. En (naar R. over achter stoelen naar Maitland) jij moet zeker hier blijven als ze voor 't seizoen naar stad gaat ?

MAITLAND. Mevrouw doet niet meer aan seizoenen. Gaat U alstublieft zitten.

DERDE SOLL. Niet dat ik voor deze baan solliciteer, hoor....dat niet.

TWEEDE SOLL. U solliciteert niet ?

DERDE SOLL. (gaat L. over achter stoelen) Ik kwam maar es 'n kijkje nemen. (leunt over stoel, tegen tweede soll.) Zo melankoliek.... (gaat naar deur L.)

MAITLAND. U gaat toch niet weg !

DERDE SOLL. (wendt zich om naar Maitland) 'n Huis zonder man, nog niet eens 'n achterneef, dat is niets voor me. (ze gaat af)

TWEEDE SOLL. (tot Maitland terwijl ze opstaat) Als we ons voor moeten stellen....is dat wel juist, allebei tegelijk ?

MAITLAND. Een van U kan zo lang in de woonkamer wachten. Er liggen wel stoflakens, maar er is 'n stoel.

TWEEDE SOLL. (gaat vrij vlug naar L. deur) Men moet voor alles eerlijk zijn. Ik zal wel wachten. Deze dame was voor mij.
(tot Madrigal)

Als U klaar bent roept U wel, Hé ? (af)

MADRIGAL. Ze heeft lange vingers.

MAITLAND. (gaat zenuwachtig Tweede soll. achterna) Die ?

MADRIGAL. O, alleen lucifersdoosjes en weekbladen.

MAITLAND. (komt naar voren tot achter Madrigal) Kent U haar dan ?

MADRIGAL. Nee. Maar ik heb die handen wel meer gezien. Dikwijls.

MAITLAND. Hààr handen ? (kijkt door raam) Daar gaat ze ! (gaat L. over achter tafel naar raam)

MADRIGAL. (als had ze het tegen zichzelf) Geen van die sollicitanten deugden.

MAITLAND. (gaat over R. achter stoelen naar R. van Madrigal) Maar ze hebben mevrouw toch geschreven !

MADRIGAL. Daar brengen ze hun tijd mee door. Op advertenties schrijven.

MAITLAND. Zonder dat ze de betrekking willen !

MADRIGAL. Ze weten niet wat ze willen. 't Is 'n soort afwisseling voor ze.... (terwijl ze praat verliest ze zich in haar eigen gedachten. Maitland pakt een van de stoelen die tegen de muur staan, gaat er mee naar de hal en komt dadelijk terug).... en ze heeft ook 'n tuin.

MAITLAND. Ik geloof dat u ook niet weet wat U wilt ! (kijkt angstig naar haar) Gaat U er nou ook niet van door ! Als er niemand overblijft - na al die brieven weet U wie dan de sigaar is ? (neemt de overgebleven twee stoelen mee naar hal, komt direkt weer terug)

MADRIGAL. (als tegen zichzelf) Ik word natuurlijk niet dadelijk aangenomen - op 't eerste gezicht.

MAITLAND. (gaat terug naar L.M.) U hoeft niet bang te zijn. Mevrouw zit in 'n boom. De tijd is rijp. Ze verwacht haar dochter 'n Verlegen dame. 'n Aardige dame. (haalt stoel van achter naar l. van leunstoel. zie tekening) 't Is 'n gecompliceerd geval ! Als U 't mij vraagt....mevrouw is als de dood dat ze 't kind meeneemt.

MADRIGAL. Het kind is vreemd !

MAITLAND. (neemt mand op van chaiselongue, doet de deur naar

hal dicht en zet mand op tuintafel) Dat komt door mevrouw. Ik snap haar ! Ik ben voedster en kinderjuffrouw tegelijk voor haar geweest.

MADRIGAL. In 'n huis als dit - ben ik daar geschikt voor ?

MAITLAND. (gaat voor M. over) Ze neemt U zeker ! Mevrouw is dol op iets ongewoons ! Ze zegt : 't is burgerlijk om te vluchten voor 't ongewone. (Madrigal reageert hierop. Maitland gaat over naar haar)

STEM. (achter coulissen. van r. uit tuin) Maitland ! (komt dicht-erbij) Maitland ! Maitland !

MAITLAND. (gaat naar achter) Mevrouw !

STEM. (vlak buiten tuinramen) Liggen m'n tanden op tafel ? (Maitland gaat naar tafel voor L.) M'n ondergebit....

MAITLAND. (zoekt) Ik kan niets vinden.

STEM. Dan heb ik ze in de kas laten liggen. (vindt het gebit in de koffiepot op tafel voor L.) Wacht U even...hier heb ik hem... in 'n zakdoek ! (Mevrouw St.Maugham verschijnt buiten tuinramen en komt door tuindeur binnen. Ze trekt een mand in de vorm van een kruiwagen achter zich aan; het loopt op wieletjes en heeft een lang handvat. Boven op de mand balanceert een klein plat tuinmans-mandje waar kleine tuingereedschappen in liggen en een bosje Duizendschoon en Margrieten. Een streng raffia hangt aan de mand. Mevr.St.Maugham is een oude, dominerende, in haar tijd beeldschone, ex-gastvrouw der Londonse society)

MAITLAND. (gaat naar haar over en reikt haar de zakdoek met het gebit) Er is 'n tandarts in dat lege huis bij de kerk komen wonen. Misschien kan HIJ maken dat 't makkelijker zit !

MEVR.ST.M. (staat achter midden met rug naar publiek toe. doet het gebit in de mond) Ik ben al bij zoveel tandartsen geweest ! Geen enkele tandarts kan 'n passend gebit maken voor 'n vrouw met persoonlijkheid. Hoe ouder je wordt hoe minder zin je hebt om aan je uiterlijk te denken. (maakt linten van haar hoed los - neemt de hoed af, pakt klein mandje van grote mand en zet het op de trap rechts van boog. Ziet Madrigal)

Goeiemorgen (ontstemd - tot Maitland) Ik verwachtte VIER sollicitanten !

MAITLAND. Er zijn er vier geweest. Drie zijn weggegaan.

ST.MAUGHAM. En eentje heeft me zo aardig geschreven ! Weg !

(legt hoed op tuintafel en gaat over R. naar bureau)

MAITLAND. (komt naar voor M.) Maar ik heb deze vastgehouden.

ST.MAUGHAM. (neemt een pak brieven van het bureau en gaat over naar Madrigal, die opstaat en beleefd blijft staan) Zullen we gaan zitten ?

(over haar schouder) Je kunt gaan, Maitland.

(Maitland af achter R. naar tuin, neemt grote mand mee. St.M. met een plotselinge en bijna schrikaanjagende verandering in haar manieren - eigent zich weer haar oude charme toe, terwijl ze in leunstoel M. gaat zitten) Tja, wat moet men elkaar eigenlijk vragen als men elkaar zo totaal vreemd is ?

MADRIGAL. (zit op voorkant van chaiselongue. Op effen toon)

Ik heet Madrigal .

(Maugham zoekt de "Madrigal" - brief uit het pakje dat ze in haar hand heeft. Houdt hem er uit en legt de andere brieven op de smalle kant van tafel R. van stoel)

Ik ben de dochter van de gestorven Ronald Bentham Madrigal, Rajpootnah-huzaren, Indisch leger. Hij was de zoon van generaal Bentham Madrigal - Oost Indische Compagnie.

ST.MAUGHAM. (vrolijk. Neemt haar sjaal af. trekt haar handschoenen uit en laat hen in een klein mandje bij haar voeten vallen) Nee, nee ! Dàt kun je nooit zijn ! De Oost-Indische Compagnie is in 1860 opgeheven ! Daar ben ik helemaal in thuis ! Mijn overgrootvader was Tarr Benthune, de gouverneur van Madras, in 1859 aangeklaagd wegens corruptie en schuldig bevonden.

MADRIGAL. (kalm) Mijn grootvader kreeg mijn vader toen hij 75 was.

ST.MAUGHAM. (accepteert dit) Dàn zou 't kunnen. Hoe staat het met Uw ervaring ?

MADRIGAL. Ik heb wat geld van mezelf. Ik heb nog nooit dit soort werk gedaan.

ST.MAUGHAM. Waarom biedt U zich dan aan ?

MADRIGAL. De advertentie leek aantrekkelijk. Ik was nogal veel alleen.

ST.MAUGHAM. Ik neem aan dat U me referenties op kunt geven ?

MADRIGAL. (kil) Dat zal moeilijk gaan.

ST.MAUGHAM. Wat ?

MADRIGAL. Zelfs onmogelijk.

(de deur rechts gaat open, en een verpleegster in uniform komt

de kamer in; Ze blijft achter rechts van leunstoel staan)

VERPLEEGSTER. (stijf, verwijtend) Wij hebben gebeld, mevrouw St. Maugham.

ST. MAUGHAM. (staat op) Ik heb niets gehoord.

VERPLEEGSTER. (scherp) Ons blad met het ontbijt was weer te laat.

ST. MAUGHAM. Men kan niet alles hebben !

VERPLEEGSTER. Mijnheer Pinkbell zegt dat men 'n heleboel meer zou moeten hebben. -(stuivend af)

ST. MAUGHAM. Hij heeft weer es 'n ochtendhumeur. (tilt klein mandje op en de brieven en neemt alles mee naar bureau. Maitland komt binnen achter rechts uit tuin met een klein gietertje en begint een vaas die op een van de planken achter midden staat met water te vullen) Vraagt U me nou es wat, juffrouw Madrigal.

MADRIGAL. Krijg ik 'n eigen kamer ?

ST. MAUGHAM. (nog met ogen dicht) Zonder eigen kamer is het leven barbaars. Lunch hier, met mij en m'n kleindochter. (Maitland laat gieter op plank staan en neemt vaas mee naar buffet) U krijgt Uw avondeten op 'n blad in Uw kamer geserveerd.

MAITLAND. (komt naar voren tot links van chaiselongue) Dat kan niet !

ST. MAUGHAM. (automatisch) Mevrouw.

MAITLAND. (op dezelfde automatische toon) Mevrouw.

ST. MAUGHAM. (wendt zich nu om) Waarom niet ?

MAITLAND. (telefoon gaat achter coulissen links) Omdat ik Mevrouw dan aan tafel moet serveren.

ST. MAUGHAM. Daar gaat de telefoon. (Maitland af. Maugham gaat in leunstoel midden zitten)

Hé, hé, juffrouw Madrigal ! We worden aldoor onderbroken....

MADRIGAL. (die haar gedachten niet van de telefoon af kan houden) Ik moet U nog zeggen - voor 't geval U 't me zou vragen - ik neem geen telefoon aan.

ST. MAUGHAM. (direkt geïnteresseerd) En de reden is ?

MADRIGAL. Ik doe 't liever niet. (alsof ze zich realiseert, door Maugham's houding, dat ze een duidelijker verklaring schuldig is) Het verwacht me om in twee werelden tegelijk te zijn.

ST. MAUGHAM. Welke....?

MADRIGAL. (kleine wuivende handbeweging) De buitenwereld....en binnen. (Maitland komt terug tot links van leunstoel.)

MAITLAND. Of U het Zomer-Festival in het dorp wilt openen.

ST.MAUGHAM. Is er nog iemand aan de telefoon ?

MAITLAND. Ja.

ST.MAUGHAM. Vraag hoeveel publiek er komt. Toen ik de vorige keer iets opende was er niemand.

MAITLAND. (ijzig) Mevrouw is niet populair.

ST.MAUGHAM. Hoe kun je dat weten ?

MAITLAND. (als tevoren) Dat hoor ik overal.

ST.MAUGHAM. Dat zeggen ze zeker tegen je als je post gaat halen. Geef me 's m'n agenda.

MAITLAND. (gaat rechts achter leunstoel over naar bureau) Die is van verleden jaar.

ST.MAUGHAM. Dat hindert niet. De data zijn bijna dezelfde? Hebt U al eens in 'n dorp geleefd, juffrouw Madrigal ?

(Maitland komt terug naar rechts van leunstoel en reikt haar de agenda)

MADRIGAL. (mompelt) Nee, mevrouw St.Maugham....

ST.MAUGHAM. (bladert vaag het boek door) In 'n dorp weet iedereen alles van iedereen. In de bloei van m'n jaren kende ik niemand hier en toch heb ik hier altijd gewoond. 't Lijkt wel of ze op m'n oude dag hebben gewacht om zich als wolven op me te storten ! Zeg maar dat ik het NIET doe. (reikt Maitland het boek (agenda). Maitland legt het weer op bureau neer en gaat achter over af links naar hal)

Ah....waar waren we ? In m'n advertentie staat dat er handenarbeid verlangd wordt. Kunt U mij op dit gebied enige suggesties doen ?

MADRIGAL. Ik heb een kapel gedecoreerd.

ST.MAUGHAM. Met naald en draad ?

MADRIGAL. Met een penseel. Ik heb een slingerplant op de kaarsen van het altaar geschilderd.

ST.MAUGHAM. (dadelijk geïnteresseerd) Maar - toen de kaarsen opbrandden verdween de decoratie toch ook ?

MADRIGAL. Dat was juist het mooie er aan. Is 't hier rustig ?

ST.MAUGHAM. ABSOLUUT.

(we horen wild geschreeuw achter coulissen. rechts, ver uit de tuin. Maitland stuift uit de hal binnen, holt de tuin in)

MAITLAND. Daar heb je 't kind weer.... (verdwijnt achter coulissen)

sen rechts)

ST.MAUGHAM. (staat op, gaat achter midden over en kijkt verderd naar buiten, bij de tuindeur) Het kind van m'n dochter. M'n kleindochter. Ze schreeuwt zo graag.

MADRIGAL. Toen ik hier straks zat te wachten kwam er 'n jong-meisje binnen.

ST.MAUGHAM. (pakt de Duizendschonen en Margrieten van het blad en neemt hen mee naar tafel voor links) Dat was zij ! Ze woont bij me. Heeft ze iets gezegd ?

MADRIGAL. (effen toon) Niets bijzonders.

ST.MAUGHAM. (achter tafel) Niets over de zelfmoord van haar vader ?

MADRIGAL. Daar heeft ze 't even over gehad, meen ik.

ST.MAUGHAM. (verrukt. Zet Duizendschonen in kom op tafel) Oh, die Laurel - dol op tragedies....! De arme man is aan z'n lever gestorven ! Ik WIST dat ze IETS dergelijks zou vertellen. Ze heeft zo'n behoefte aan fantaseren.

MADRIGAL. (als was 't 'n kleine zwakte in Laurel's karakter) Geeft ze niet om de waarheid ?

ST.MAUGHAM. (haalt vaas van buffet en brengt hem terug naar tafel) Nee. Maar ik moedig haar aan. Ze vindt 't heerlijk om 'n beetje middelpunt te zijn. Ze heeft erg veel tederheid nodig. Stakkerdje, hij stierf toen ze drie jaar was. Hij had 'n prachtig landgoed. Vier van Dijken en uniek meubilair. (bitter) De enige verovering van haar moeder....Laat ik er over uitscheiden ! Ze is hertrouwd.

MADRIGAL. En waar is de moeder ?

ST.MAUGHAM. (zet margrieten in de vaas) Met de muziek mee - zoals men dat noemt - In Arabië. De term is : gedetacheerd in het buitenland, maar ik houd niet van militaire uitdrukkingen. Ze komt hier per boot - ik verwacht haar ieder ogenblik.

MADRIGAL. (staat half op) Wilt U dan niet liever 'n andere keer...

ST.MAUGHAM. (gaat links over, voor chaiselongue naar leunstoel) Maar ze komt niet HIER naar toe ! We vinden 't veel beter...dat IK U in dienst neem.

MADRIGAL. (voorzichtig) Maar ze KOMT ?

ST.MAUGHAM. (gaat in leunstoel zitten en zet vaas op kleine tafel links van stoel) We praten er niet over waar het kind bij is.

Ze komt. Waarom, dat weten we niet, maar ik heb 'n sterk vermoeden. Dat is de moeilijkheid. Ik heb 'n dochter die niets van de wereld wil weten. Eenvoudig wou ze zijn, eenvoudig ! Privileges en macht maken de mens misschien egoïstisch - maar vrolijk. Als je zoveel kansen hebt is 't toch zinloos om eenvoudig te willen zijn....(breekt af) Neem me niet kwalijk, juffrouw Madrigal, dat ik me even liet gaan....maar 't irriteert me soms zo dat ik er ziek van word !

MADRIGAL. (om van onderwerp te veranderen) Houdt het kind- van haar stiefvader ?

ST.MAUGHAM. (na de uitbarsting onverschillig geworden) Dat heb ik haar nooit gevraagd. Hij is kolonel. Mijn kleindochter heeft een merkwaardige moederhaat ontwikkeld, die door Freud duidelijk verklaard wordt. Hebt U ervaring in zulke dingen ? Denkt U dat U 't aan kunt ?

MADRIGAL. (dromerig) Wat er ook gebeurt...

ST.MAUGHAM. (scherp) Uw gedachten zijn er niet bij !

MADRIGAL. (beheerst zich) M'n gedachten wel...alleen de manier om me uit te drukken niet. (dik aangezet) Uw kleinking is natuurlijk agressief geworden - omdat het geslachtsleven van haar moeder weer uitgebroken is.

ST.MAUGHAM. Zeer goed gezegd. Precies. Het kind is razend. (huistelefoon gaat) Toen niets de bruiloft kon tegenhouden - rende ze het hotel uit de nacht in...

MADRIGAL. Ik geloof dat er ergens 'n bel gaat.

ST.MAUGHAM. (staat pratend op terwijl ze overgaat naar rechts tot huistelefoon)....en door 'n onvergeeflijke nalatigheid is ze op haar twaalfde jaar in Hyde Park aangerand. Dat heeft haar zenuwen geschokt. Wij moeten nu als het ware wachten tot de bui over is. (neemt huistelefoon van haak) Moet je mij hebben, Pinkbell ? Een ogenblik...(houdt hand over telefoon) Natuurlijk zullen we 't nooit zo scherp stellen tegenover haar moeder. Afgezien van enige fixaties die met vuur te maken hebben is ze een charmant intelligent meisje. (in de telefoon) Wàt zeg je daar ? (luistert) Dat heb ik ook. Ik heb het besteld. Humus-extract - voor de zaaiingen. (luistert) 't Moet er al lang zijn. Ik zal wel bellen. Dan vraag ik 't hem.(wil telefoon weer op de haak doen, maar hoort de stem weer. Wanhopig) Dat wéét ik. Ik wéét

't. Volmaakt kunnen we 't nou eenmaal niet krijgen, Pinkbell !!
(legt telefoon op haak. Tot zichzelf) Och...Jaloezie is iets afschuwelijks !

MADRIGAL. (met verbazingwekkende kracht) Ja.

ST.MAUGHAM. (haalt kleine zilveren handbel van kleine tafel rechts van leunstoel) U laat me schrikken. Dat was mijn huisknecht. Veertig jaar lang m'n huisknecht geweest. Hij heeft 'n beroerte gehad, maar hij bemoeit zich nog overal mee. (belt) (met handbel)

MADRIGAL. Tot aan het graf.

ST.MAUGHAM. Hij regeert het huis volgens zijn principes.

MADRIGAL. (afwezig) U moet ergveel van hem houden.

ST.MAUGHAM. Helaas niet. Hij werkt Maitland in - maar Maitland wil niet meer bij hem komen. Maar ik speel het wel klaar. Hij weet zoveel van de tuin af. (gaat rechts over naar bureau. Belt weer)

MADRIGAL. Maitland ?

ST.MAUGHAM. Pinkbell. Hij geeft mij aanwijzingen van zijn raam uit. Tuinieren is de droom van iedere huisknecht. (zet bel op bureau) We hadden 't over referenties. Wie kan mij U aanbevelen?

MADRIGAL. (met haar zangerige stem, staart over het hoofd van Maugham heen) Niemand...Humus-extract is te zwaar voor tweejarige zomerplanten.

(Maitland komt uit tuin binnen en komt tot links van leunstoel)

ST.MAUGHAM. (gaat over naar rechts van leunstoel) Heeft iemand een zak met humus bij de keukendeur afgegeven ?

MAITLAND. Er staat wel 'n zak.

ST.MAUGHAM. Wanneer is die gekomen ?

MAITLAND. 'n Paar dagen geleden.

ST.MAUGHAM. En jij doet maar net of je 't niet ziet ? 't Hadden best fazanten kunnen zijn die iemand me van de jacht stuurt. Mijnheer Pinkbell zegt dat je altijd moet laten weten wanneer er iets aan de keukendeur wordt afgegeven.

MAITLAND. Ik laat me niet door die ouwe idioot commanderen !

ST.MAUGHAM. Moet ik last met je krijgen, Maitland ?

MAITLAND. Ohn als ik maar iets goed deed en meer zelfvertrouwen had.

ST.MAUGHAM. (rustig, dreigend) Maitland.